

آشنایی با پیشنیازهای ایده پردازی

۱- ایده پردازی، پیوند دقیقی با تفکر انتقادی دارد.

۲- ایده پردازی بر نوعی خلاقیت و یا تفکر خلاق مبتنی است.

۳- ایده پردازی باید خواه ناخواه همراه با نوعی مهارت ها و توانمندی هایی باشد که از جمله آن ها توانایی و مهارت بارش مغزی است.

برای آشنایی بیشتر چگونگی طراحی یک ایده، لازم است که با تفکر انتقادی و تفکر خلاق بیشتر آشنا شویم.

تفکر انتقادی:

به تفکری انتقادی می گوئیم که براساس سنجش و ارزیابی دقیق از اتفاقات و مشاهدات پیش رود و با در نظر گرفتن همه عوامل مربوط و شیوه منطقی به نتایجی برسد که قابل لمس هستند.

مثلا یکی از اتفاقاتی که در حوزه علمیه رخ داده است، بی انگیزگی طلاب برای درس خواندن اجتهادی و به تبع آن بی انگیزگی برای خدمت به جامعه است. صاحب یک تفکر انتقادی با مشاهده این اتفاق سعی می کند تا عوامل مربوط به آن را به شیوه منطقی ارزیابی و در لیستی بنویسد. به نظر شما عوامل مربوط به این پدیده چیست؟

1. کاربردی نبودن آموزش های حوزه

2. تطبیق نداشتن با نیازهای روز جامعه

3. کند بودن فرایند بهره وری از طلاب

4. عدم آگاهی از وظایف و تکثر آن ها

5.

براساس تفکر انتقادی اطلاعات ما به وسیله مشاهده، تجربه، دلایل و ارتباط با دیگران به دست می آید. اطلاعاتی که به دست می آید نیز باید براساس ملاک های صحیح و درست و همچنین براساس سندهای معتبر، روشن و بدون هیچ ابهام، بی طرفانه و منصفانه ارزیابی شود.

مراحل و اجزای تفکر انتقادی چیست؟

– باید بتوانیم افکار و دیدگاه هایمان را دسته بندی کنیم و آن ها را بر اساس موضوعات مختلف طبقه بندی کنیم. مثلا عوامل مربوط به مرکز مدیریت حوزه، عوامل مربوط به خود طلاب، عوامل مربوط به جامعه، عوامل مربوط به پیش زمینه های ذهنی و طریقه تفکر نسبت به موضوع

– برای ادعاهایمان، باید دلیل داشته باشیم. مثلا برای این که درستی حدس و پاسخ خود را برای یک اتفاق مشخص کنیم، دلیل بیاوریم.

– دلایل خود را از طریق جمع آوری اطلاعات به دست آورده باشیم.

– بتوانیم، با استفاده از اطلاعاتی که در دسترس داریم، حدس ها و تحلیل خود در مورد یک موضوع یا مساله را ارزیابی کنیم.

– و بالاخره به جمع بندی و نتیجه گیری برسیم و قضاوتی به جا از موضوع یا مساله داشته باشیم.

البته باید توجه کنیم که تفکر انتقادی، لزوما باعث نمی شود که به حقیقت یا نتیجه گیری درست و صحیح دست پیدا کنیم. هیچ کس در هیچ کجا نمی تواند مجموعه ای کامل از اطلاعات را در یک مجموعه جمع آوری کند. خیلی از اطلاعات وجود دارد و ممکن است کشف نشده باقی مانده باشند. جهت گیری هر کسی می تواند مانعی برای جمع آوری و ارزیابی درست اطلاعات شود.

تفکر انتقادی چه سؤال هایی را مطرح می کند؟

با توجه به مساله ای که در مورد حوزه علمیه و بی انگیزگی طلاب مطرح کردیم و نظریه هایی که در مورد ادله آن بیان کردیم، حال سوالاتی را مطرح می کنیم تا بسنجیم آنچه به ذهن ما رسیده درست است یا خیر؟

– چه هدفی را دنبال می کنیم؟

– آیا می خواهیم نتیجه گیری کنیم؟

– چرا فکر می کنیم که درست می گوئیم یا حق با ماست؟

– منبع اطلاعاتی ما چیست؟

– چه نوع اطلاعات و فرضیه هایی باعث نتیجه گیری ما می شود؟

– اگر اشتباه کنیم چه اتفاقی می افتد؟

– آیا می توانیم دو منبع نام ببریم که با دلایل ما مخالف بوده و دلیل آن را نیز ذکر کنیم؟

– چگونه به این نتیجه رسیدیم که چیزی را که می گوئیم، درست است و حقیقت دارد؟

– آیا برای آن چیزی که می گوئیم، می توانیم دلیل دیگری نیز بیاوریم؟

تفکر خلاق:

به تفکری خلاق می گوئیم که ابتکار و کشف و نوآوری در آن وجود دارد. یعنی با این تفکر می توانیم این ویژگی ها را انجام دهیم. خلاقیت یا خلق کردن یا به وجود آوردن به نوعی فرآیند ذهنی است که مسئولیت تولید ایده ها و مفاهیم جدید و یا ارتباط بین این ایده ها و مفاهیم را به عهده دارد. از نظر علمی به وجود آمدن تفکر خلاق بیشتر به اصالت تناسب موضوع اشاره دارد.

افرادی که اهل تفکر خلاق هستند دارای ویژگی هایی از قبیل:

– انگیزه برای پیشرفت بیشتر

– کنجکاوی فراوان

- علاقه زیاد به نظم و ترتیب
- قدرت گفتن اینکه من هم هستم و همچنین داشتن اعتماد به نفس
- شخصیت غیر معمول
- پشتکار زیاد
- استقلال
- دارای طرز تفکر انتقادی
- دارای انگیزه های بالا و دانش زیاد
- سرشار از اشتیاق و احساس
- زیبا پسند، اشتیاق فراوان به مسائل اجتماعی دارای قدرت تأثیر گذاری بر دیگر مردم

برای اینکه بتوان به یک تفکر خلاق دست یافت:

- هدف و انگیزه را مشخص کنیم و یا تشخیص بدهیم.
- مهارت های پایه را برای خود ایجاد کرده و به دست آوریم.
- تشویق شدن برای به دست آوردن دانش مربوط به حوزه های مشخص و تخصصی
- برانگیختن و تشویق روحیه کنجکاوی و کشف کردن
- به وجود آوردن انگیزه به خصوص انگیزه های درونی
- تشویق و تقویت نمودن اعتماد به نفس
- دقت و اصرار داشتن در سبقت از دیگران و ارائه توانایی های خود
- بالا بردن سطح باورها و عقاید خود درباره خلاقیت
- ارائه فرصت هایی برای انتخاب و کشف کردن
- گسترش دادن و بهتر کردن توانایی های خود. (مانند: مدیریت؛ مثلاً مدیریت خود) آموزش دادن فنون و راه هایی برای آسان کردن عملکردهای خلاقانه

چگونه می توانیم یک ایده طراحی کنیم؟

حالا نوبت شماست. اولین گام برای ایده پردازی توجه به یک مشکل یا مساله در اطراف خود می باشد که از طریق تفکر انتقادی می توانید به آن دست پیدا کنید. سپس به ترتیب اقدامات زیر را انجام دهید:

1. اطلاعات لازم در مورد وضعیت آن مساله یا مشکل را جمع آوری کنیم.
 2. اطلاعات مان را دسته بندی کنیم.
 3. تحلیلی در مورد آن اطلاعات ارائه کنیم.
 4. سعی کنیم که این اطلاعات و تحلیل ها را به گونه تازه و نوآورانه یا جدیدی ببینیم. طوری که قبلا کمتر به این شکل تحلیل شده باشد.
 5. راه حل های موجود مسئولین امر (مثلا مدیران حوزه علمیه) برای حل این مساله را در نظر بگیریم.
 6. فرضیه ها و حدس هایی را در مورد راه حل های احتمالی و مناسب آن مساله در نظر بگیریم.
- هرکدام از راه حل های شما می تواند یک ایده کاربردی برای حل این مساله باشد. پس هرچه می توانید راه حل های خلاقانه ارائه دهید.

برای مشاهده سایر مقالات کارآفرینی کلیک کنید